

SINH KẾ THAY THẾ - MÔ HÌNH NUÔI DÔNG TẠI NINH HẢI, NINH THUẬN

TÓM TẮT

Báo cáo dựa vào kết quả tổng quan tài liệu về các mô hình nuôi đông ở Ninh Thuận đồng thời kết hợp với việc tham quan thực tế, học hỏi kinh nghiệm từ 8 mô hình để đề xuất mô hình nuôi Đông cải tiến cho các tổ tình nguyện bảo vệ rạn san hô và rùa biển trong khuôn khổ dự án. Kết quả khảo sát cho thấy hiện nay các trại nuôi đông ở Ninh Hải và Ninh Phước đều chọn loài nhông cát *Gutta (Leiolepis guttat)* thuộc họ Nhông Agamidae để nuôi. Về kỹ thuật nuôi đông cần chú ý các điểm sau:

- Vị trí xây chuồng trại: Chọn vùng đất cao, không bị úp nước khi mưa, tốt nhất là đất cát có pha thịt để đông dễ đào hang và nên vùng một gò cát cao ở chính giữa để đông dễ, đồng thời nơi này cũng là chỗ trú khi mùa mưa lũ kéo dài.

- Diện tích trại nuôi khoảng 1000m² và được chia làm 3 ngăn, móng tường sâu 1,2m- 1,5m. Tường cao khoảng 1,2-1,5m và mặt bên trong được tô nhẵn hoặc lót tôn để tạo độ trơn, đông không thể treo lên để ra ngoài được. Trong chuồng nuôi cần bố trí nhiều chỗ cho đông ăn, uống nước.

- Mật độ nuôi: 2con/m².

- Thức ăn: chủ yếu là các loại rau củ, côn trùng, giun đất... Thức ăn ưa thích là mầm non và quả xương rồng, cỏ dại.

- Chế độ chăm sóc: vệ sinh 2-3 lần/tuần, chủ yếu là thức ăn thừa; kiểm tra chuồng trại để tránh việc đông đào hang chui ra ngoài qua các lỗ hổng; cắt tỉa cành cây để đảm bảo đông không thể nhảy ra ngoài từ các cành cây; tách riêng đông con hoặc cấm thêm các cành cây khô thành từng chùm tạo ra những chỗ ẩn náu cho đông bé; Vào mùa hè quá nắng nóng nên phun sương tạo độ ẩm vào buổi sáng sớm đồng thời cũng tạo thói quen cho đông lên ăn khi trời mưa.

- Bệnh và dịch hại: Cho đến nay vẫn chưa phát hiện bệnh ở đông, dịch hại của đông là chim điều hâu, chó, mèo, chuột. Để chống mèo chuột người ta thường giăng lưới nylon dọc theo bờ tường và căng về phía trong khoảng 2m.

- Chi phí đầu tư:	+ Xây dựng trại 1000m ²	= 80.000.000 đ
	+ Giống: 100kg x 400.000đ/kg	= 40.000.000 đ
	Tổng cộng:	120.000.000 đ

ALTERNATIVE LIVELIHOOD - SAND LIZARD CULTURE MODELS IN NINH HAI, NINH THUAN

Executive Summary

Based on overviewing of references of sand lizard breeding models in NinhThuan province together with taking study tour to 8 particular sites, the present report suggests an improved model for volunteer groups performing duty of coral reef and sea turtle conservation in the project framework. The observed results show the sand lizard breeding farms currently chose Gutta sand lizard (*Leiolepis guttat*) of Agamidae family as target species. Taking into account these below technical points:

- Farm location: choosing high ground with clay sandy soil for easily digging cave of sand lizard, avoiding stagnant water while raining, and making sand mound as spawning area and shelter during prolonged rainy season.

- Farm area is approximate of 1000m² and is divided into 3 partitions. Wall foundation is 1,2m- 1,5m deep. Wall height is 1,2-1,5m and smooth inside avoiding sand lizard escapes. Separating some areas for sand lizard feeds and drinks water

- Breeding density: 2 individual/m².

- Food: mainly vegetables, insects, worms ... Favorite food is young shoot, cactus fruit, and weed.

- Care process: cleaning 2-3 times/week, mainly redundant food; check the farm to avoid sand lizard escapes through digging or jumping from tree branches inside; separating young sand lizards or pitching a bunch of dry tree branches as shelter for them; ejecting water dew to increase humidity in early morning in hot dry summer as well as making feed habit of sand lizard when it's raining.

- Disease: so far the disease hasn't been discovered. Sand lizard has been hunted by buzzard, dog, cat, and rat. To avoid it, the nylon net was hang along the wall toward inside 2m.

- Investment cost: + Building farm app. 1000m² = 80.000.000 VND

- + Fingerling: 100kg x 400.000 VND/kg = 40.000.000 VND

Total: 120.000.000 VND.